

Vrije Mare

"Vrij" omdat het verwijst naar 'vrijheid', naar 'ruimte geven', naar 'Vrije school' en "Mare" omdat het een vertrouwde term is vanuit het Kerstspel waarin de engel ons en de herders komt vertellen dat zij een 'Blijde Mare', een blijde boodschap heeft.

"Naast alle activiteiten en drukte van voorbereiding ruist een zacht gezang door de lucht. Een bede om ons niet te verliezen in drukte en uitbundigheid maar ook de stilte een kans te geven."

Voorwoord

In deze Vrije Mare is veel aandacht voor de tweede klas periode. Zo gaan we door het jaar heen langs alle klassen waarin onze leerlingen zich ontwikkelen en bagage meekrijgen voor hun verdere reis op de middelbare school.

Vanuit de Jaarfeestengroep krijgen we verdieping aangereikt over de Sinterklaasviering, over het lopen van het adventstuintje, over de vier aspecten van Advent als opmaat van onze voorbereiding om het Kerstfeest te kunnen vieren. Het Lichtfeest in de duisternis van deze tijd.

Ook is weer een interview te lezen met een nieuwe collega en vertelt Floortje Dessing in het kader van Waldorf 100 wat de vrije school voor haar persoonlijk heeft betekend.

De Herfstmarkt van a.s. zondag vraagt nog een keer uw aandacht om dit evenement ook dit jaar weer tot een groot feest en succes te maken.

Naast alle activiteiten en drukte van voorbereiding ruist een zacht gezang door de lucht. Een bede om ons niet te verliezen in drukte en uitbundigheid maar ook de stilte een kans te geven. Een stilte die veelbelovend klinkt, vooruitblik op een groots gebeuren dat zich in alle eenvoud aan ons wil

schenken: 'Stil nu, stil nu, Maak nu geen gerucht, Stil nu, stil nu, 't Ruist al door de lucht, 't Wonder komt heel zachtjes aan, 't Kerstkind wil naar binnen gaan, Stil nu, stil nu, Maak nu geen gerucht...'

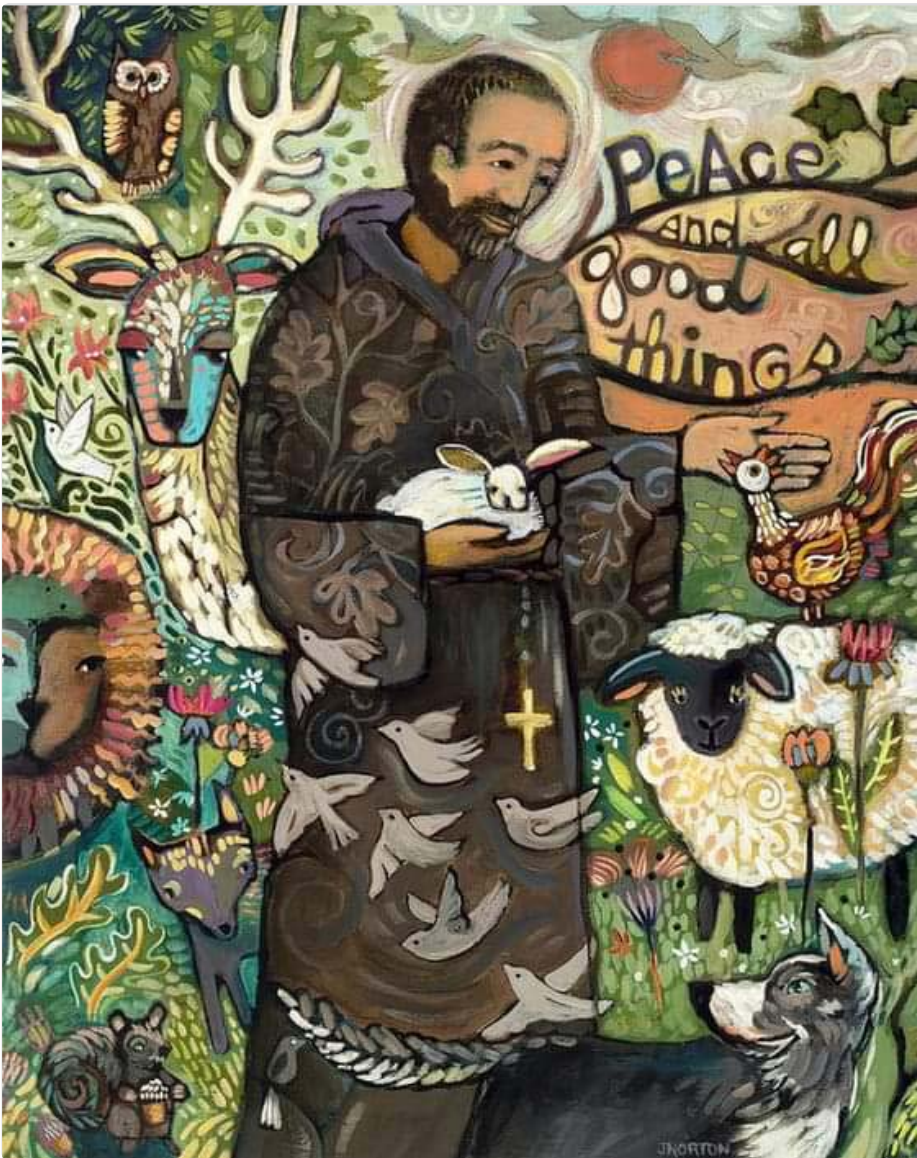
Fijne feesten en beleving van advent gewenst!

HvM

**VRIJESCHOOL
ALMERE**

2e klas vertelstof: fabels en legenden

Het eerste schooljaar is een tijd van verwondering en vreugdevolle beleving. Het is een jaar waarin de kinderen snel verder ontwikkelen. Sommige zijn nog dromerig en met het ene been in de sprookjeswereld, andere veel wakkerder. In klas 2 leren de kinderen ook om steeds langer aaneengesloten geconcentreerd bezig te zijn. Dat is op verschillende gebieden te zien, bv in het plezier om op eigen wijze de periodeschriften te verzorgen.

Meestal, soms wel eerder, maar in het algemeen in de tweede klas, doen zich voor het eerst 'streken' voor, die we met gemak herkennen in de fabels. Het is een gouden greep van Rudolf

Steiner geweest om de vertelstof voor de tweede klas te laten bestaan uit fabels. In het tweede leerjaar immers komen de polariteiten sterk naar voren. Fabels en legenden zijn dus de rijke bronnen van vertelstof voor de tweedeklassers. Waarom fabels én heiligen legenden?

Fabels gaan over dieren met menselijke eigenschappen: de sluwe vos, de wijze uil, de driftige stier, de koppige ezel, de trotse haan, de trouwe hond, het goedige schaap. Die eigenschappen proberen elkaar de loef af te steken. Alle stekelige eigenschappen van de dieren komen naar voren. En dat is heftig!

Fabels schetsen de menselijke ziel als een schouwspel van strijdige 'animale' begeerten. De kinderen herkennen daarbij iets van zichzelf of bij anderen; fabels vertegenwoordigen onmiskenbaar een belangrijke kant van de (kinder)ziel. Theorieën of moralistische verhalen over het 'goede' helpen het kind niet verder.

Het gaat om de levende werkelijkheid, daarom worden de fabels in de tweede klas aangevuld met verhalen over het edele en het goede dat mensen ook in zich hebben. Dit zijn vooral heiligen legenden, zoals bijvoorbeeld de levensverhalen van Franciscus van Assisi of Christoforus. Deze mensen zijn niet overgeleverd aan hun driften, hun koppigheid of ijdelheid. De legende handelt over mensen die tot inzicht zijn gekomen. De heilige was niet altijd heilig. De kinderen horen over de innerlijke strijd die de hoofdpersonen tot een heilige maken, en zij herkennen als 7- of 8 jarige de minder plezierige eigenschappen en willen er graag iets aan doen.

De tweedeklasser die dat gaat ontdekken, kan daaraan krachtige en blijvende innerlijke steun ontleen. Zowel uit de fabel als uit de legende spreekt een natuurlijke moraal, waarbij een oordeel over goed of kwaad onuitgesproken blijft.

Een ander thema dat het hele jaar door verschillende lessen verweven is, is het karakteriseren met het begrip 'dialog'. Zo vinden we in de schilderlessen de oefeningen tussen de complementaire kleuren, in de vormtekenlessen de spiegel oefeningen, in de muzieklessen de vraag- en antwoordliedjes, in de gesprekken het oefenen met elkaar te spreken en in de fabels de letterlijke dialog.

HvM

Een bijdrage van juf Monique van klas 2A

"Moge alles wat ik leerde en alles wat ik deed, door de stille sterrennacht, verhelderd door uw geestesmacht, mij morgen weer bereiken, als bron van nieuwe kracht".

Deze spreuk zeggen we met onze tweede klas elke dag aan het einde van de schooldag. De kracht van de nacht onbewust gebruiken om alles wat er die dag voorbijgekomen is, een plekje te geven. En het je dan de volgende dag, als vanzelf, weer te her-inneren. Hoe mooi is dat!

Voor de tweede klasser gaat dit vanzelf, ze staan er niet bij stil. Stilstaan, dat hoeft gelukkig ook niet veel. Er zijn heus momenten waarbij we bewust stilstaan, maar de beweeglijkheid die van nature in de mens zit, benutten we volop! In de bewegende klas kunnen we heel gemakkelijk alles aan de kant zetten, zodat we ruimte hebben om te bewegen. Stappen, lopen, hinkelen, klappen, pittenzakken doorgeven, tafelrijen stampen: nadat het via beweging in het lijf gekomen is, gaan we het verwerken in een periodeschrift. Het dus eerst letterlijk in je vingers krijgen, of: onder de knie.

De tweede-klasser, wie is dat eigenlijk? Een kind vol tegenstellingen,

het woord 'twee' verwijst daar al naar: twee, duo, tegenstelling. De gevoelswereld in jezelf, je binnenwereld. Ze leren dat iemand anders een andere binnenwereld heeft, een ander gevoelsleven. Als de één spreekt over een hond en de ander zegt: Oh ja! En je laat ze dan beide die hond tekenen: heel ander dier... Ze komen elkaar daarin letterlijk tegen, in die binnenwereld. Ze gaan elkaar 'zien', ook elkaars onhebbelijkheden. De temperamenten ontwaken en worden meer zichtbaar: cholisch, melancholisch, flegmatisch en sanguïsch. Daarover in een volgende VrijeMare vast meer!

De tweede klasser is beweeglijk, zitten graag aan elkaar, tasten elkaars en hun eigen grenzen af. Hoe ver kan ik gaan?

Er is strijd, in het kind zelf en ook met de ander. Die strijd hoort erbij, daar moeten ze doorheen. Ze zijn lawaaiiger dan in de eerste klas, kunnen ze niks aan doen. We kunnen daar wel bewust ruimte voor maken, door sommige gedichten luid stampend te laten reciteren of met zingen van liedjes ook eens heel hard te zingen, gevolgd door heel zacht. Gelukkig werkt de kracht van de nabootsing nog, daar kunnen wij als leerkracht nog volop van profiteren. Goed voorbeeld doet goed volgen. Ruimte geven, maar ook weer beperken. Je ziet dat het kind zich meer doelbewust kan bewegen. Er is een tweede strekking: met name van de armen en benen. Het voorhoofd lijkt groter, de soms nog overstekende bovenlip sluit zich en de grote mensentanden breken volop door!

Bij het vormtekenen maken we bewust gebruik van die dualiteit: we tekenen een vorm en spiegelen die vervolgens. Ineens lijkt alles op zijn kop te staan! Hoe simpel het soms lijkt, zo ingewikkeld is het om die vorm goed op papier te krijgen. Soms zetten we de wereld bewust op zijn kop: vormtekenen met een krijtje tussen je tenen in plaats van met de handen. Het vormtekenen is ook fijn voor de handschriftontwikkeling: veel oefeningen zijn later nodig om de losse letters aan elkaar te gaan schrijven. We werken toe naar een

verbonden schrift, het vlot en vloeiend aan elkaar schrijven van de letters.

Bij de taalontwikkeling komen nu de regels. Spellen, hoe schrijf je een woord eigenlijk? Daar blijken allemaal regels voor te zijn, daar houden we ons aan. We noemen het dan ook spel-regels. We oefenen iedere dag! Dit schooljaar zullen de eerste 12 categorieën volgens de methode Staal worden aangeboden. Zo zijn er het 'hakwoord', de 'langermaakwoorden', het 'luchtwoord': voor iedere categorie is er een regel. Als je die kunt toepassen, kun je de woorden correct schrijven. Dat gaat niet bij iedereen even gemakkelijk: de niveauverschillen beginnen af en toe flink zichtbaar te worden. Genieten doen ze van mopjes en tongbrekers!

Bij het rekenonderwijs staat het leren van de tafels centraal. Eerst nog door het opdreunen van de telrijen: drie, zes, negen, twaalf..., later ook met de bijbehorende som: vier keer drie is twaalf. De vormen die ontstaan bij de verschillende tafels, zijn voor de kinderen magisch: er ontstaan patronen, wetmatigheden. De tafelrijen aangeven op een platte getallenlijn: hoe ziet dit eruit? Wat valt op wanneer we de rij van twee en drie

op één getallenlijn zetten? Het kan ook prachtig in een ronde vorm: dit hebben we rondom het kleed gedaan: tien kinderen de tafelrij laten maken door middel van het doorgeven van een lang elastisch koord. Dat vervolgens mooi verwerken in het periodeschrift.

Bij heemkunde hebben we gekeken naar het seizoen 'herfst' en de verschillende bomen rondom de school. Wat maakt dat de (melancholische) treurwilg er heel anders uitziet dan de (cholerische) eikenboom? Kunnen we die verschillen ook benoemen? En soms zelfs herkennen in onszelf?

'Het knetterend hemellicht ten spijt, en ondanks storm en donderslagen, of nu mijn stam door bliksem splijt of regenstralen in mij jagen, ik sta - ik, koning in mijn rijk, ik, stoer en krachtig, ik, de eik.'

We hebben vanuit het seizoen herfst de andere seizoenen bekeken en de maanden van het jaar. Ieder heeft van zichzelf een 'pegdöll' gemaakt en een plaatsje gegeven op onze kalender: zo is heel zichtbaar wie in welke maand jarig is 'Wie in januari geboren is, sta op...' en dat de jaarcirkel cyclisch is. In de tijdperiode gaan we dit verder uitwerken.

Iedere ochtend reciteren de kinderen op hun geboortedag (de zaterdag- en zondagskinderen zijn over de schooldagen verdeeld) hun eigen

spreuk, door ons meegegeven aan het einde van de eerste klas met hun getuigschrift. Deze spreuken maken ze zich eigen. Ze leren zo het spreken voor een groep, hun eigen eigenheid (h-)herkennen en ook de boodschap van hun sprookje verinnerlijken. In de adventsperiode zetten we dat even stop, om dat zeker daarna tot de meivakantie vol te houden! Voorspelbaarheid en vaste ritmes: ook de tweede klasser kan daar nog heerlijk in meegaan.

Genieten doen we ook volop van de vertelstof, Helga legt dat bij de inleiding uit: de fabels en heiligenlegenden. De fabels vertellen we, spelen we uit, verwerken we in het periodeschrift, komen terug in de schilderles... De moraal leggen we niet uit. Dat hoeft ook niet, ze herkennen heus de vos of schildpad in zichzelf.

Binnenkort gaan we de Fabeltjeskranttentoonstelling bezoeken op kasteel Groeneveld in Baarn. Ik kan niet wachten: puur jeugdsentiment...

Juf Monique

Taalperiode in de bewegende tweede klas

In de tweede klas maken de kinderen een ontwikkeling door waarbij ze in aanraking komen met hun eigen eenzijdigheden. In het leerplan van de vrijeschool vinden we een prachtig antwoord op dit fenomeen van aan de dag tredende eenzijdigheden, in de vorm van de vertelstof voor de tweede klas: de fabels en de legenden.

Dit gebeurt in een bij de leeftijd aansluitende beeldvorm, met humor en met - tot op zekere hoogte - waardering voor de behendigheid, de slimheid of ondernemingslust. Dit is in het inleidend stukje verder uitgewerkt. Deze (dieren) fabels worden verteld, naverteld, in toneelstukjes gespeeld, in teksten en tekeningen verwerkt. Op allerlei manieren krijgt het kind de kans om zich in deze eigenschappen in te leven en uit te leven.

De bewegende klas biedt enorm veel mogelijkheden om de fabels tot leven te laten komen. Als juf probeer ik de kinderen, al voor wij met de fabel aan de slag gaan, nieuwsgierig te maken naar het verhaal en wat hen te wachten staat. Eén van de mooiste voorbeelden hiervan is de uitwerking van de fabel van de vos en de ooievaar.

De vos wil de ooievaar in de maling nemen en nodigt hem uit om bij hem thuis te komen eten. Daar serveert

hij tomaten soep in een plat bord. De vos smult alles op, maar de ooievaar met zijn puntige snavel kan er niet bij en krijgt geen hap binnen. De vos vindt zichzelf maar wat fantastisch. De ooievaar zint op wraak en nodigt de vos bij hém thuis uit. Daar serveert hij heerlijke vla in een fles. De vos kan er met zijn snuit niet bij. De ooievaar smult alles op.

In de ochtend, bij binnenkomst, stond er al een prachtig gedekte tafel klaar midden in het parcours. Dat was een gek gezicht en viel de kinderen meteen op. Op de ene stoel lag een vossenstaart en op de andere stoel een oranje 'feesthoedje', zoals de kinderen het noemden. Meteen was daar de nieuwsgierigheid en ik werd overspoeld met vragen, maar het bleef nog even een verrassing. Na het ochtendbegin zaten we samen in de kring en vertelde ik het verhaal. De kinderen herkende meteen de gedekte tafel in het verhaal.

De tweede keer mocht een tweetal kinderen het verhaal spelen. Ze leefden zich helemaal in, vooral het smullen en slurpen van de vos was een succes. Het verhaal heeft wel 5 keer geklonken en steeds werd het gespeeld door een tweetal kinderen. Gezamenlijk hebben we het verhaal doorleefd. Toen we de tekening in ons schrift gingen maken ging er een vinger omhoog: 'Juf, de vos krijgt een koekje van eigen deeg'.

Dan weet je als leerkracht dat de essentie bereikt is.

Juf Saraya

Van de Jaarfeestencommissie

Met bijdragen van juf Anneke, juf Leny en juf Jeannette

Dit weekend is hij weer gekomen. De goede sint. Niet met de boot maar met de stoomtrein.

Misschien heeft u gekeken met uw kind, of bent u naar een andere intocht geweest, het is toch altijd een prachtige spannende tijd. Regelmatig hoor ik volwassenen zeggen, dat wanneer de sint hen aanspreekt, ze nog steeds die kriebel in hun buik voelen die als kind veel heftiger was.

Spannende tijden breken aan. Komt hij bij mij iets in de schoen doen? Wanneer doet hij dat dan? Heeft hij mij wel gezien? Dit geldt vooral voor jonge kinderen. In mijn vorige baan, niet op de Vrije School, maakten wij deze tijd nog veel spannender dan hij al was. We keken met de kinderen sinterklaasjournaal, daar gaat altijd iets mis en komt sinterklaas dan wel? Er was veel rommel in de klas wanneer de pieten in de nacht de schoen cadeautjes waren komen brengen. Sommige kinderen hoorden dat Sinterklaas hun niets zou geven wanneer ze niet lief waren. Lief zijn ze altijd. Ze doen 't alleen niet altijd goed. Wie wel?

In de Vrije school vieren we dit feest met een andere intentie.

We refereren aan de heilige Sint Nicolaas (tonen wie je bent, hoe je door te schenken een ander tot je medemens maak), ook als opdracht voelt voor zijn leven. Sint Nicolaas laat ons gewetensvol op een liefdevolle manier terug en vooruit kijken. Hij zet aan tot naastenliefde en tot het schenken van datgene wat de ander nodig heeft voor zijn levenswandel. In dit verhaal komt geen spanning voor.

Wat is dan de verbinding tussen de geschiedenis van Sint Nicolaas en ons huidige feest?

Rudolf Steiner heeft verteld hoe de Germaanse stammen nog lang helderziende vermogens hadden. Via deze vermogens waren zij in gesprek met hun goden (Asen). De grootste leider van de goden was Wodan. Wodans opgave was om zijn volk de taal en tekens van de runen door te geven.

Op de afbeelding hieronder uit de Edda, zien we Wodan met wapperende mantel op zijn witte paard vliegend door de lucht met zijn speer in zijn hand. Hij wordt vergezeld door twee zwarte raven. Zij ontvangen en geven de boodschappen van de Aarde door. Wodan inspireerde de mensen in hun slaap. De mensen offerden in platte houten klompen onder het rookkanaal vruchten van de oogst. Wodan strooide dan zaden voor de volgende oogst.

Er bestaat eenzelfde soort afbeelding waarop de Sint met zijn mantel wapperend rijdt over de daken op zijn witte paard. Hij wordt begeleid door Zwarte Piet die vogelveren heeft op zijn muts.

We zetten onze schoenen bij de schoorsteen, zingen via de schoorsteen naar de wereld boven het dak, we strooien kruidnootjes in het rond. We kopen chocolade letters en banketstaven die ons herinneren aan het runenschrift. Deze bestond ook uit staven. Zo zijn de gebruiken nog steeds aanwezig, maar weten we soms de oorsprong niet meer.

Juf Anneke

BRON: "Schipper mag ik overvaren" van Juul van der Stok.

Sinterklaas en de Adventstijd

Ondanks het terugzetten van de klok eind oktober, komt de zon in november al snel weer pas na acht uur op, om voor vijf uur weer te verdwijnen. Hoewel het de laatste jaren soms opvallend warm blijft tijdens november, zijn er normaal gesproken vijf vorstdagen te verwachten. De trekvogels zijn grotendeels al vertrokken, de meeste bomen zijn kaal en de lucht kan soms zeer stormachtig zijn.

Nadat op 11 november Sint Maarten is gevierd, kan eind november soms al de adventsperiode beginnen. Dit is een voorbereiding op Kerstmis die vier zondagen voor Kerstmis begint en op kerstavond eindigt. In de achttiende eeuw werd de adventskrans bedacht, waarbij er elke zondag een extra kaars wordt aangestoken totdat er vier kaarsen branden. In de antroposofie wordt elke adventszondag iets aan de diepblauwe jaartafel toegevoegd. Hierover verderop meer.

Nicolaas van Myra, waarop het Sinterklaasfeest is gebaseerd, werd al in de middeleeuwen als heilige geëerd op 6 december. Sint Nicolaas werd onder meer gezien als beschermheilige van kinderen, die in deze periode voedsel en geschenken kregen. Ook gingen kinderen verkleed door de straat om te bedelen om geld

van voorbijgangers, vergelijkbaar met Sint Maarten.

Vanaf eind november tot december staan de jaarfeesten in het teken van de verwachting van Kerstmis. We kunnen uitkijken en aftellen naar het keerpunt van de donkere dagen, maar ook naar het licht en de warmte die mensen met elkaar kunnen delen tijdens alle feestelijkheden.

In de kleuterklas:

De eerste advent vieren we in de kleuterklas met het lopen in een adventstuin. De adventstuin is een spiraal gelegd van schelpenzand, stenen en goudkartonnen sterren. In het midden brandt een grote kaars. Elk kind krijgt een kaarsje gestoken in een appel. Eén voor één lopen de kleuters in de spiraal naar de grote kaars om

hun licht te ontsteken. Met het lichtje in de hand lopen ze de weg weer terug, tot bij het begin van de spiraal, waar ze hun lichtje neerzetten. Tijdens het Sinterklaasfeest komt Sinterklaas met zijn pieten even langs in de kleuterklas.

In de onderbouw:

De eerste maandag van de adventsperiode loopt ook de eerste klas een adventstuintje. De maandagen erna worden er passende verhalen verteld in de grote zaal en liederen gezongen onder begeleiding van muziek. In de klassen wordt in deze tijd veel geknutseld en alle kinderen mogen een keer hun schoen zetten. Rond 5 december brengt Sinterklaas ook een bezoek aan school. De kleuters en de eerste drie klassen worden met een cadeau van Sinterklaas verblijd. Het jaar van de vierde klas is een overgangsjaar. De leerkracht kijkt of er een cadeau van de Sint komt of dat er al lootjes getrokken worden. De vijfde- en zesdeklassers trekken lootjes en verzorgen voor elkaar een cadeau met een gedicht en surprise.

Advent

Als we een eind teruggaan in de tijd zagen we al dat de Germanen deze tijd beschouwden als een nieuw begin. Alles wat oud was werd opgeruimd en de vuren die gedoofd waren werden vervangen door nieuwe frisse, heldere

vuren. De strijd van Machael was ten einde.

Op de vierde zondag voor kerst begint de adventstijd. Het woord komt uit het Latijn (adventus) en betekent letterlijk 'komst'. We verwachten dan ook een nieuwe komst van het licht op aarde. Daar gaan dan vier weken aan vooraf. We zien ook dat dit een mooie, stille tijd is waarin we meer naar binnen gaan kijken. Het is de tijd van de hoopvolle verwachting van het 'licht' wat komen gaat. De herfststormen waaien niet meer zo fel en hard en ook in de natuur zie je een verstillig.

Het licht wordt steeds minder en in het noorden van Europa zie je zelfs dat het licht letterlijk bijna verdwijnt. Bij een

deel is het zelfs voortdurend nacht. Het leven gaat zich in deze periode ook binnen afspelen. De zon is er in deze tijd ook niet meer te zien.

Doordat je niet meer ziet wat er zich buiten afspeelt word je steeds meer teruggeworpen op jezelf. Er is duisternis en stilte om je heen. Als mens keer je dan ook meer naar binnen. Het kaarslicht in deze tijd van bezinning is symbolisch voor het licht waar we weer naar terug verlangen. Het licht dat komt kan de donkerte overwinnen zodat we weer hoop krijgen en ons kunnen voorbereiden op de lente.

Met de geboorte van het Christuskind komt het innerlijk licht weer naar de

aarde, het licht dat ons nieuwe kracht en hoop geeft. Het innerlijke licht overwint ook de duisternis en leert ons te kijken naar wat komen gaat. De ster boven de stal straalde dan ook alsof hij wilde vertellen welk licht er op aarde was gekomen.

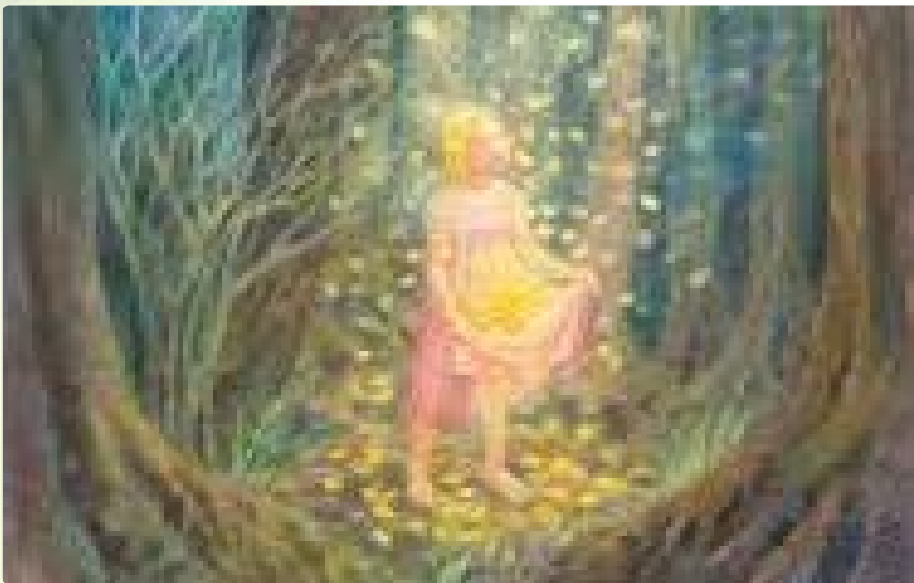
Met het lopen van de spiraal tijdens het adventstuintje maken we met de kinderen een symbolische weg naar binnen naar het licht. Het licht dat we meenemen de adventstijd in.

Mooi om in deze tijd als verhaal aan de kinderen voor te lezen is het verhaal van Lucia en het verhaal van de Sterrendaalders uit Grimm.

Juf Leny

Advent in verhalen

De Sterrendaalders, een sprookje van de gebroeders Grimm

Er was eens een klein meisje. Haar vader en moeder waren gestorven en zij was zo arm dat zij geen kamertje meer had om in te wonen en geen bed meer had om in te slapen, en tenslotte helemaal niets meer, behalve de kleren aan haar lijf en een stukje brood in haar hand dat iemand met een medelijdend hart haar had gegeven. Maar zij was vroom en goed en omdat

zij zo alleen op de wereld was trok zij -vertouwend op de goede God - het veld in. Daar ontmoette zij een arme man die zei: "Ach, geef mij iets te eten, ik heb zo'n honger". Zij gaf hem het hele stukje brood en zei: "Moge God het zegenen", en ging verder.

Toen kwam er een kind dat liep te jammeren en zei: "Ik heb het zo koud

op mijn hoofd, geef mij iets waarmee ik het kan bedekken". Het meisje zette haar muts af en gaf dit aan het kind. Toen zij nog een tijdje gelopen had, kwam er weer een kind, en dit kind had geen borstrokje aan en had het koud. Toen gaf zij het kind het hare; en nog een eind verder vroeg er een om een rokje en dat gaf zij toen ook weg.

Eindelijk kwam ze in een bos, het was al donker. Toen kwam er nog een en die vroeg om een hemdje en het vrome meisje dacht: De nacht is donker, niemand die het ziet, je kunt je hemd best weggeven, en zij trok het uit en gaf het weg.

Terwijl zij daar zo stond en helemaal niets meer had, vielen er opeens de sterren uit de hemel en dat waren louter klinkende zilveren daalders en hoewel zij juist haar hemdje had weggegeven had zij nu een nieuw hemdje aan en dat was van het allerfijnste linnen.

Daarin vergaarde zij de daalders en was voor haar hele leven rijk.

Van juf Jeannette

Advent op de seizoenstafel

De aarde is weer begonnen aan een hele nieuwe cyclus. Om daarin mee te kunnen gaan, kunnen we alle dingen die nog bij de herfst hoorden opruimen en met een hele schone jaartafel beginnen. De jaartafel wordt opnieuw opgebouwd volgens het patroon van de schepping. Deze opbouw naar Kerst, de advent, duurt vier weken en elke week verandert er iets aan de adventstafel.

We beginnen met een lege tafel, op de achtergrond een blauw kleed, blauw, de kleur van verwachting. Ook het doek tegen de achtergrond is blauw. Tijdens de adventsweken gaan we de tafel opbouwen. De eerste week komen de stenen. Zoek mooie stenen buiten of kies mooie edelstenen. Je kunt aan het begin van de eerste Adventweek ook een kaars aansteken op de tafel.

In de tweede week komen de planten erbij. Zoek wat mos of zet een mooi bloeiend plantje op tafel, een groene varen of maak een bloemstuk(je). De tweede adventskaars kan erbij worden aangestoken.

Op de derde adventszondag zijn de dieren aan de beurt: de schapen, de os en de ezel kunnen op tafel. Ook kan de stal worden opgebouwd met wat

simpele takken of een echte kerststal. De derde adventskaars kan nu worden aangestoken.

De herders komen erbij op de vierde adventszondag. Maria en Jozef, die op weg zijn naar de stal kun je ergens in de kamer neerzetten en ze met de dag dichterbij de stal laten komen. De vierde adventskaars brandt.

Wees welkom!

Herfstmarkt

muziek - kinderactiviteiten - ambachten -
kramen - restaurant - sprookjes - feeën

En nog veel meer!

24 november 2019
11.00-15.00u Liersstraat Almere

Vrijeschool Almere
Stichting De Lentemorgen
Vrije Peuterspeelzalen Almere

Het is bijna zover!

De Herfstmarkt is ieder jaar weer een succes en dit is mede te danken aan alle hulp die ouders aanreiken voor de organisatie, opbouw, uitvoering en afbouw van de markt. De organisatie draait op volle toeren, maar er is nog een grote behoefte aan ouders die kunnen helpen.

Er hebben zich nu al een paar enthousiaste ouders gemeld die in de voorbereiding of op de dag van de Herfstmarkt willen helpen. **Maar we hebben nog veel meer hulp nodig.** Ook vragen we 'nieuwe' ouders om deel uit te maken van dit fantastische samenzijn!

Mocht u met uw **hoofd, hart** en/of **handen** een bijdrage willen leveren, schiet ons dan alsjeblieft even aan of laat een berichtje achter op herfstmarktalmere@hotmail.com. Heeft u andere vragen of ideeën laat het ons gerust weten!

Warme groet,

Kerngroep Herfstmarkt 2019

Mariola, Peter Jan, Diederik, Nico en Suzanne

Interview met Miriam Drexhage.

Miriam is sinds dit schooljaar werkzaam als onderwijsassistent in de kleuterbouw.

Wie ben je?

Mijn naam is Miriam Drexhage. Ik ben 29 jaar en ik ben geboren in Weesp waar ik nu nog steeds met veel plezier woon. Ik ben hier opgegroeid samen met mijn tweelingzus Marike in een fijn gezin.

Mijn zus is docente op het ROC in Amsterdam, mijn moeder is Intern begeleider op de vrijeschool Almere, mijn vader is docent drama en mijn oma is ook juf geweest op de vrijeschool in Zeist. Ik kom dus uit een echte onderwijs familie en de vrijeschool is bij mij met de paplepel ingegoten.

In mijn vrijetijd vind ik het heerlijk om lekker buiten te zijn, op het water, op het strand of in het bos voor een mooie wandeling. Ook geniet ik erg van het buitenrijden met mijn paard waarmee ik het hele jaar door prachtige ritten maak in de natuur. Daarnaast zit ik op toneel les waarmee wij 3x per jaar een leuke productie neerzetten. Ik hou van koken, bakken, zon, zee, strand, spelletjes, theater, nieuwe uitdagingen, avontuur en ik geniet van mijn familie, vrienden en fijne mensen om mij heen.

Waar kom je vandaan?

Ik ben dus een geboren en getogen Weesper. Toch hebben mijn zus en ik altijd in Amsterdam op school gezeten: op de Geert Groote School, de vrijeschool in Amsterdam. Ik had vroeger altijd al het idee dat ik juf wilde worden maar toen ik op mijn zestiende begon met een bijbaantje in de horeca veranderde dat en ben ik de hotelschool gaan doen in Amsterdam. Ik heb verschillende stages gelopen, waaronder een stage in London waar ik ook een half jaar heb gewoond.

Na het behalen van mijn diploma ben ik gaan werken in een chique hotel in Amsterdam. Hier was ik verantwoordelijk voor het organiseren van de verschillende evenementen, van zakelijke partijen tot prachtige en gigantische bruiloften. Ik heb dit met veel plezier gedaan.

Na inmiddels bijna tien jaar werkzaam te zijn geweest in de horeca en hotellerie was ik op zoek naar een nieuwe uitdaging. Ik ben toen gaan werken bij een uitzend- en detachebureau waar ik jongeren en volwassenen heb begeleid naar werk. Toch bleef het gevoel dat ik eigenlijk voor de klas wilde staan en met kinderen wil werken bij mij kriebelen.

Anderhalf jaar geleden heb ik gelukkig de stap durven zetten. Ik ben begonnen aan mijn studie voor Leraar-ondersteuner en gaan werken op de vrijeschool in Amstelveen. Hier heb ik een jaar als invalleerkracht voor de klas gestaan en les gegeven aan acht kinderen met het Syndroom van Down. Een geweldige ervaring om te mogen doen. Na één schooljaar was de docent die ik verving weer hersteld en was het voor mij tijd om op zoek te gaan naar een nieuwe plek waar ik mij mee wilde verbinden.

Zo ben ik in mei 2018 terecht gekomen bij de vrijeschool Almere. Hier ben

ik werkzaam als onderwijsassistent voor de kleutergroepen. Ik begeleid hier kinderen die extra hulp of ondersteuning nodig hebben of kinderen met een voorsprong voor wat extra uitdaging. Ook werk ik met de kinderen aan de motoriek, door onder andere het kleuter parcour op maandag. Ik ben voor veel kinderen 'de spelletjes juf.'. En ik doe dit met veel plezier. Daarnaast vervul ik de BAPO vervang in de kleuterklas bij juf Anneke en ben ik sinds kort verantwoordelijk voor de brede school (buitenschoolse) activiteiten.

Vanaf het begin voel ik mij erg verbonden met deze school en de leuke collega's die hier werken. Ik doe mijn werk hier dan ook met veel plezier. Ik geniet elke dag van de kinderen en de sfeer om mij heen.

Waar ga je naar toe?

Ik wil mijn studie voortzetten en daarnaast blijven werken bij de kleutergroepen. Ik zie mijzelf voor een eigen kleuterklas staan waar ik mijn werk met veel plezier en enthousiasme kan uitvoeren. Ik vind het heerlijk om te werken met de kinderen in en buiten de klas en ik hoop dit nog heel lang te kunnen doen.

Waldorf 100

WALDORF
100

LEARN
TO CHANGE
THE WORLD

Interview met Floortje Dessing: over de kracht van de Vrije School

Op de vraag of ze mee wilde doen met het interview, zei Floortje: 'ik ben echt heel gelukkig omdat ik hier sta (op het Waldorf 100 festival) en ik ga terug in de tijd. Ja, even denken hoor: ik ben in 1988 van de Vrijeschool gekomen, ik was een heel ongeduldig meisje en ik was heel ongelukkig op dat moment. Ik had een verkeerde relatie en ik had

"Vrijeschool, dat is voor mij zo'n onderdeel van wie ik ben, dat zit zo in mij verankerd..."

een heel gelukkige schooltijd gehad maar die was nu voorbij en ik was echt zoekende, waar gaat dat heen allemaal... en dan kom je hier in 2019 en dan sta je hier en dan denk je 'het is allemaal gelukt en uitgekomen, mijn wensen en dromen en ik mag hier nu spreken op 100 jaar Vrijeschool!'

Vrijeschool, dat is voor mij zo'n onderdeel van wie ik ben, dat zit zo in mij verankerd, dat is gewoon, dat was mijn jeugd en mijn familie natuurlijk, gewoon een heel belangrijke tijd!'

Vraag: en kan je woorden geven aan wat zich in jou verankerd heeft, wat de Vrijeschool jou gebracht heeft?

'Ik ben het perfecte uithangbord voor de Vrijeschool. Ik ben het ideale kind voor de Vrije school!'

Waarom? "omdat ik een heel, uh een kind was wat niet binnen de lijntjes

Fotocredits: © TBWABusted

wilde kleuren, ik wilde niet in het stramien vallen: ik ben een leerling, ik ga naar school, ik hou m'n mond, ik krijg een boek en dat lees ik, dat ga ik dan leren, daarna buitenspelen en de volgende dag precies hetzelfde... Ik wilde avonturen beleven, ik wilde het leven in z'n volle omvang tot mij nemen, ook al toen ik 12, of 6 of 18 was. En dat kon alleen maar binnen de Vrijeschool. Ik denk dat de Vrijeschool het enige stelsel in Nederland was wat dat kon bieden. Dat denk ik. Maar ik heb recht van spreken, ik heb 'm 14 jaar doorlopen...

Waar heb je op school gezeten? 'In Haarlem'.

Vraag: En als je kijkt naar de komende 100 jaar? Wat zijn je dromen?

'Ik zou sowieso dromen dat ik nog 100 jaar mee kon. Ik vind het leven

zo'n grote, geweldige kermisattractie waar ik steeds maar in mag stappen. Er gebeurt zoveel. Dat vind ik echt te gek aan ouder worden, dat je nog veel meer kan genieten van alles, van alles mee kan maken en ja, zoals nu. Ik loop hier vandaag echt rond, ja ik zal niet zeggen terugblikken, ik vind het heel bijzonder om hier te zijn! Ik ben, zeg maar gewoon een Vrijeschoolleerlingetje die gewoon heel graag de wereld wilde bestormen. En op de

"Ik wilde avonturen beleven, ik wilde het leven in z'n volle omvang tot mij nemen, ook al toen ik 12, of 6 of 18 was."

een of andere manier maakt het me heel blij -maar dat is voor anderen misschien weer heel anders- oh ja, dat was mijn jeugd, dat waren mijn

dromen, en dat is gelukt.'

Vraag: en is er een relatie tot de wijze waarop jij de vrijheid hebt gekregen in je Vrijeschooltijd?

'Ja, natuurlijk. Ik was -en dat meen ik serieus en niet omdat we hier zitten- maar ik was nooit de persoon geworden die ik nu ben zonder de Vrijeschool. Zonder het allemaal teveel op te willen hemelen maar het was gewoon, ik weet zeker, ik spreek best wel veel vrienden die terugkijken op

"Dat vind ik gewoon hele mooie principes, dat je niet naar het collectief kijkt maar naar het individu."

het schooltijd en zeggen 'ik had er zo'n hekel aan', niet allemaal maar een vriend van mij die ik onlangs sprak, een hele creatieve kunstenaar die zei 'ik was daar op die school zo niet op mijn plek, ik moest van alles en ik werd steeds in een hokje geduwd van wat ik moest zijn en daar werd ik heel recalcitrant van'. Nou, ik ben precies zo; als mensen mij in een hokje douwen en zeggen 'zo moet het', nou, dan word ik heel boos, geïrriteerd, dat is gewoon de aard van het beestje. Op de Vrijeschool is het principe om te kijken naar het individu van het kind, wat is het kind, waar staat het voor, hoe is het? Dat kind, dat individu proberen we te ontwikkelen, en daar proberen we iets mee te doen. Een kind blijft niet zitten, in mijn tijd althans, het gaat er vooral om dat iedereen binnenboord wordt gehouden. Dat vind ik gewoon hele mooie principes, dat je niet naar het collectief kijkt maar naar het individu. Zo heb ik het ervaren in ieder geval.'

Vraag: en nu vanuit je reizen, de wereld over en ook de problematieken die je daar ook tegenkomt? Hoe zou het onderwijs bij kunnen dragen?

'Oh, immens!'

Wat kunnen we doen? Wat is je beeld?

'Er is zoveel! Hoe wij met de aarde omgaan, hoe wij met elkaar omgaan;

kijk nou wat er in de actualiteit gebeurt, de criminaliteit die toeneemt, de vervuiling. Er is een hele gekke tweedeling in de wereld ontstaan. Wat je hier bijvoorbeeld rond ziet lopen zijn mensen die heel aandachtig willen leven, volgens mij niet zo heel dogmatisch naar gewoon mensen die hun best willen doen en daarnaast is er ook een stroming volgens mij, van mensen die denken 'damn, weet je wel, gewoon opmaken die resources'. Ik film natuurlijk over zoveel onderwerpen in de wereld, bijvoorbeeld over een neushoorn opvangcentrum in Zuid Afrika waar mensen tegen de klippen op nog proberen die neushoorn te redden maar waarbij ze ook zeggen 'dat gaat waarschijnlijk helemaal niet lukken' weet je wel, maar er zijn ook imbecielen die gewoon die 700 dollar per zoveel ounce van poeder van die hoorn willen betalen omdat ze denken dat ze daar potent van worden. Er is aan de andere kant dus zo'n waanzin in de wereld van geld en macht en wat dat betreft zijn het hele vreemde tijden. Dat is een heel lang antwoord maar om terug te komen op wat jij vraagt, tuurlijk begint alles bij onderwijs! Maar dat is heel makkelijk zeggen vanuit ons rijke westen met een enorme voorsprong op derdewereld landen waarbij ze -dat zie ik- allang blij zijn dat ze te eten hebben of -zo ervaar ik dat- inderdaad nu denken 'ja, het zal allemaal wel,

"...maar om terug te komen op wat jij vraagt, tuurlijk begint alles bij onderwijs!"

moet ik nu mijn auto laten staan of niet meer vliegen terwijl jullie dat al 20, 30, 50 jaar doen?', nu wil ik ook. Ik wil ook dat mijn kinderen naar een goeie school kunnen of gewoon met m'n dieselautootje rond kunnen rijden. Maar hier kunnen we uren over doorgaan!

Laatste vraag: hoe belangrijk was die leraar, die bij jou voor de klas stond?

Heb je misschien nog een anekdote hoe die voor jou het verschil maakte? Mijn lagere school leraar -hij is uiteindelijk naar Frankrijk vertrokken- ja, dat was een hilarische man omdat hij compleet buiten de hokjes dacht, zelfs voor Vrijeschool begrippen. Ik weet nog dat we op gegeven moment

"...in de jaren zeventig en tachtig waren ze nog heel experimenteel bezig dat soms vergeten werd dat we ook moesten leren spellen, weet je wel"

drie weken achter elkaar fietsreparatie les kregen en toen hadden we ineens een fietsenstalling bij ons in de klas. Dat werd toen zelfs bij de leiding wat te gortig. Die hebben 'm toen teruggefloten. Ik vond dat prachtig allemaal. Maar ik moet ook eerlijk zijn: in de jaren zeventig en tachtig waren ze nog heel experimenteel bezig dat soms vergeten werd dat we ook moesten leren spellen, weet je wel. En ik heb nog een paar gaten in mijn onderwijs die niet helemaal gelukt zijn omdat we gewoon iets te enthousiast bezig waren met ons te ontwikkelen. Maar ik heb genoeg andere schatten meegekregen!'

HvM

Dit is een samenvatting van een interview met Floortje Dessing, een van de sprekers op het Waldorf 100 festival. Floortje is programmamaakster, televisiepresentatrice, uitgeefster en schrijfster van reisboeken. Zij is vooral bekend van het televisie programma 'Floortje naar het einde van de wereld'

Bron: Podcast/SoundCloud/Meesterwerk/ 31/
Floortje Dessing

Redactie:

Guido van der Vorst
Helga van Muijen

vrijemare@vrijeschool-almere.nl